

به نام خداوند جان و خرد

پنداشت ایران

در اشعار

استادشیریناد

WWW.Ketab.ir

دکتر محمدتقی سبک‌دل

سرشناسه: سبک‌دل، محمدتقی، ۱۳۵۵
 عنوان و نام پدیدآور: پاسداشت ایران در اشعار استاد شهریار / محمدتقی سبک‌دل
 مشخصات نشر: تهران: آرمان رشد، ۱۳۹۹
 مشخصات ظاهری: ۲۸۰ ص
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۱۰-۸۰-۱
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص ۲۷۹
 موضوع: شهریار، محمدحسین، ۱۳۶۷-۱۳۸۵ -- نقد و تفسیر
 موضوع: شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
 موضوع: شعر فارسی -- قرن ۱۴
 موضوع: این شعر
 رده‌بندی: سنگره: ۱۳۹۱ پ ۲ س/ ۱۱۲۹/ PIR
 رده‌بندی دیویی: ۸۱۰/۶۳۰۹
 شماره کتابشناختی ملی: ۳۰۴۳۰

پاسداشت ایران
 در اشعار
 استاد شهریار

دکتر محمدتقی سبک‌دل

مدیر اجرایی: علی‌رضا صالحی
 شمارگان: ۳۰۰
 نوبت چاپ: اول
 سال چاپ: ۱۳۹۹

سرویراستار: مژگان مدیری
 ویراستار: طاهره آشتیانی
 گرافیکست و صفحه‌آرا: شیوا بهرامی
 مدیر فنی: سحر عظیمی

آرمان‌رشد

تهران، خ انقلاب، بین خ دانشگاه و خ ابوریحان، پلاک ۱۱۸۲، طبقه ۱۰

info@armanroshd.com

www.armanroshd.com

۷۶۴۸۶۰۱۳

۰۹۲۱۴۳۸۱۷۷۴

قیمت: ۸۱۰/۰۰۰ ریال

فهرست

۷	پیشگفتار
۳۱	دیباچه
۴۱	یادداشت‌ها - تازه مؤلف
۴۵	غزلیات
۶۳	قصاید
۱۲۳	مثنویات
۲۳۳	متفرقات
۲۷۹	کتابنامه

پیشگفتار

سید محمد حسین بهجت تبریزی، متخلص به «شهریار» در سال ۱۲۸۵ خورشیدی، در شهر تبریز، در ساله سلالة سادات پا به عرصه گیتی گذاشت، پدرش حاجی میرآقا خشکنایی از سادات تبریز، مردی متدین و وارسته بود که با علم و دانش آشنایی دیرینه داشت.

شهریار در طول تمام دوران طفولیت و نوجوانی و جوانی از مهر و محبت پدر برخوردار بود. او تحصیلات ابتدایی خود را در شهر تبریز گذراند و در آغاز نوجوانی برای ادامه تحصیل به تهران رهسپار و در مدرسه «الفتان» ثبت نام کرد، ضمن این که در این مدت به شعر و شاعری نیز علاقه مند بود و مورد توجه محافل ادبی نیز قرار داشت. در سال ۱۳۰۸ در ۲۳ سالگی اولین مجموعه شعری خود را به چاپ رسانید که اشعاری نغز چون «بوی پیراهن»، «سسوز و ساز»، «مسافرت شاعرانه»، و... در آن از جذابیت بیشتری برخوردار بود و این مجموعه چندین بار تجدید چاپ شد.

در این سالها شهریار مشغول تحصیل در مدرسه طب بر و علاوه بر تحصیل از سرودن شعر و حضور در محافل ادبی نیز غافل نبود، ملک الشعراء بهار، و را «انخا عالم شرق» به شمار می آورد و آینده ای تابناک در جهان شعری برایش پیش بینی می کرد. شهریار، شاعر جوان، خوش قریحه، باذوق و طالب موضوعات نو در حال صعود به قله شهرت و خوشنامی بود که در سال آخر مدرسه طب، عشق سرکش دختری او را به دام می اندازد، شهریار دل می بازد و چون در عشق شکست می خورد، درس را رها می کند و در دریای خروشان خیالات و شاعری غوطه ور می شود و اشعارش شوری دیگر می یابد و در این مسیر سخت نه تنها به عشق خود نمی رسد، که این امر باعث تغییر مسیر زندگی او نیز می گردد.

شهریار در سال ۱۳۱۵ به خدمت اداره ثبت اسناد در می آید و در نیشابور و مشهد چند

دارد. بدین ترتیب هویت یک محصول ماهوی ذاتی است؛ اما دیدگاه بیشتر جامعه‌شناسان و روانشناسان بر تأثیر محیط فرهنگی اجتماعی فرد بر هویت دلالت دارد.^۱ اولین معنایی که از هویت برمی‌آید این است که هویت، شیوه شناسایی خود توسط عوامل و متغیرهای دیگر است تا فرد خودش را بشناسد یا خود را به دیگری بشناساند. بنابراین انسان در برابر متغیرهایی قرار دارد که هویت او را می‌سازند. هویت در رابطه با سرزمین، قوم، قبیله، ملت یا در مورد خانواده در سطوح مختلف مطرح است. بحث هویت به عنوان بخشی از گفتمان مدرنیزاسیون بلکه به عنوان بخشی از گفتمان پسا مدرن و انتقادی قرار دارد؛ یعنی در جنبش‌های اجتماعی از دیدگاه انتقادی مسئله هویت بررسی شده، همچنین در نظریه‌های انتقادی به خصوص در نظریه پست‌مدرنیسم، مسئله هویت به طور جدی مورد بحث قرار می‌گیرد.^۲

هویت ملی

بالاترین سطح هویت را هویت ملی توصیف کرده‌اند که در حقیقت وابستگی و تعلق یک فرد به یک «جامعه ملی» را نشان می‌دهد. این تعلق را می‌توان در احساس وفاداری به میهن، عشق به هموطنان و حرارت تقویت ملی دانست که مانع از سلطه دیگران بر سرزمین خود می‌شود و به پیشرفت سطح ادبی صنعتی و تقویت مبانی فرهنگی می‌انجامد.

وجود هویت ملی به عنوان میراث مشترک انسانی عاملی است برای همبستگی افراد یک سرزمین و آن را در برابر بیگانگان تسلیم‌ناپذیر می‌سازد. هویت ملی یک جامعه زمانی شکل می‌گیرد که تصور اجتماعی و ملی از خود، در تک‌تک افراد آن جامعه به صورت شخصیت پایه متجلی شود، به نحوی که در همه افراد جامعه قابل رویت باشد. بنابراین هویت ملی، امری ارادی است که از متن جامعه بیرون آمده و بر سر آن هویت ملی وجود دارد. هر ملتی که از دیرباز در سرزمینی مشخص استقرار یافته باشد، طی تاریخ خود دارای مجموعه‌ای از علائق و ویژگی‌های منحصر به فرد شده، که موجب تشخیص یافتن و تمایز آن از ملت‌های دیگر شده است و در تعریف خود و شناساندن خود به دیگران به چنین ویژگی‌هایی توسل می‌جوید. این ملت را می‌توان دارای هویت ملی دانست که از ترکیب تدریجی ارزش‌ها و هنجارهای پذیرفته‌شده آن، طی نسل‌های متوالی ایجاد شده است.

۱. گودرزی، حسن، گفتارهایی درباره زبان و هویت، ص ۱۱۹.

۲. میرمحمدی، داود، هویت ملی در ایران، ص ۱۹۰.